

Prima instanță: Judecătoria Căușeni (judecător M. Tertea)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători A. Bostan, A. Pahopol și V. Negru)

Dosar nr. 2ra-2155/17

Î N C H E I E R E

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență:

Președintele completului, judecător
Judecători

Iulia Sîrcu
Mariana Pitic
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Moisei Sergiu, prin intermediul avocatului Caciur Alexandru, și de Moisei Olga,

în cauza civilă în procedura contencioasă la cererea de chemare în judecată înaintată de Moisei Sergiu, prin intermediul avocatului Caciur Alexandru, împotriva Primăriei or. Căușeni și a Consiliului or. Căușeni, intervenienți accesorii Cramarenco Valentina, Oficiul cadastral teritorial Căușeni și Moisei Olga, cu privire la obligarea de a nu crea obstacole în folosirea bunurilor imobile,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Moisei Sergiu, prin intermediul avocatului Caciur Alexandru, și de Moisei Olga, și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Căușeni din 01 martie 2016,

C O N S T A T Ă :

La 10 martie 2015 Moisei Sergiu a înaintat, prin intermediul avocatului Caciur Alexandru, o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei or. Căușeni și a Consiliului or. Căușeni (f.d. 4), prin care a solicitat obligarea administrației publice locale de a nu-i crea obstacole în folosirea bunurilor imobile cu nr. cadastrale XXXXX, YYYYY, ZZZZZ și WWWW.

În motivarea acțiunii, avocatul Caciur Alexandru a susținut că în baza contractului de vânzare-cumpărare încheiat la 05 ianuarie 2004 între Primăria or. Căușeni și Moisei Mihail, autentificat de notarul Belciug Petru și înregistrat de acesta sub nr. 43, Moisei Mihail a cumpărat de la Primăria or. Căușeni un teren cu suprafața de 0, 0738 ha, amplasat pe str. XXXXX, or. YYYYY, căruia ulterior i-a fost atribuit nr. cadastral XXXXX.

A invocat că pe acest teren au fost edificate trei bunuri imobile cu grade diferite de finalizare (o casă de locuit individuală cu nr. cadastral YYYYYY și două construcții cu nr. cadastrale ZZZZZ și, respectiv, WWWWW).

A explicat că prin dispoziția Primăriei or. Căușeni nr. 03-5/823 din 29 octombrie 1999, terenul i s-a alocat lui Moisei Mihail, după care a început edificarea celor trei construcții.

A indicat că Moisei Olga, Moisei Mihail și Moisei Sergiu sunt coproprietari ai bunurile imobile, fiecare deținând câte o treime cotă-parte ideală, dar dreptul de proprietate asupra terenului și a construcțiilor în această variantă a fost intabulat în Registrul bunurilor imobile abia la 09 octombrie 2008 din cauza unui litigiu.

A arătat că, coproprietarii nu pot finaliza edificarea construcțiilor din motiv că, calea de acces spre teren este foarte îngustă și nu permite trecerea mijloacelor de transport, fiind limitată, pe de o parte, de sediul Oficiului cadastral teritorial Căușeni, iar pe de altă parte, de biroul notarului Cramarenco Valentina.

A precizat că nu este posibil nici accesul din față spre teren din cauza unei construcții avariate, situate pe un teren adiacent ce aparține orașului.

A relatat că Moisei Sergiu s-a adresat în repetate rânduri administrației publice locale cu propunerea de a cumpăra deopotrivă terenul dat și construcția avariata, or constituirea unei servituți nu ar soluționa problema.

A notat că prin răspunsul Direcției Situații Excepționale Căușeni nr. 204 din 27 iunie 2014, Olgăi Moisei i s-a comunicat că, construcțiile cu nr. cadastrale YYYYYY, ZZZZZ și WWWWW nu sunt asigurate cu căi de acces pentru autospecialele de intervenție.

Consideră că problema a apărut când Cramarenco Valentina a cumpărat o porțiune de teren, dar Moisei Olga, Moisei Mihail și Moisei Sergiu nu contestă dreptul de proprietate al acesteia, solicitând doar să nu le fie create obstacole în folosirea bunurilor lor imobile.

Prin încheierea Judecătoriei Căușeni din 28 aprilie 2015 (f.d. 19-20), s-au atras în proces în calitate de intervenienți accesorii Cramarenco Valentina și Oficiul cadastral teritorial Căușeni.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Căușeni din 28 ianuarie 2016 (f.d. 84-85), s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Moisei Olga.

Prin hotărârea Judecătoriei Căușeni din 01 martie 2016 (f.d. 90; 93-95), s-a respins acțiunea.

La 10 martie 2016 Moisei Sergiu, prin intermediul avocatului Caciur Alexandru, și Moisei Olga au depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Căușeni din 01 martie 2016 (f.d. 96), solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral, iar la 23 septembrie 2016 au depus cererea de apel motivată (f.d. 110).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 (f.d. 145; 146-151), s-a respins apelul declarat de Moisei Sergiu, prin intermediul avocatului Caciur Alexandru, și de Moisei Olga, și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Căușeni din 01 martie 2016.

La 08 iunie 2017 Moisei Sergiu, prin intermediul avocatului Caciur

Alexandru, și Moisei Olga au depus o cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 (f.d. 159-160), solicitând casarea acesteia și a hotărârii Judecătorei Căușeni din 01 martie 2016, precum și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului, au susținut că terenul cu nr. cadastral 2701217.004 a fost intabulat în Registrul bunurilor imobile în 2004 în baza planului geometric din 2002, la elaborarea și aprobarea căruia a participat inclusiv Primăria or. Căușeni, iar planul geometric din 1999, care ar fi prevăzut un drum de acces pentru mijloace de transport în spatele terenului, nu putea fi apreciat de instanțele ierarhic inferioare drept temei pentru respingerea acțiunii.

Au invocat că în conformitate cu art. 18 alin. (2) Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, Primăria or. Căușeni nu dispunea de competența de a elabora planuri geometrice.

Au indicat că instanța de apel în mod eronat a reținut că prin dispoziția Primăriei or. Căușeni 1999 terenul i s-a alocat lui Moisei Mihail cu titlu gratuit, ceea ce a dus la interpretarea defectuoasă a legii.

Au reiterat că planurile geometrice din 1999 și 2002 nu au relevanță pentru soluționarea litigiului, or anterior dobândirii dreptului de proprietate de către recurenți, terenul aparținea administrației publice locale, iar modalitatea în care aceasta stabilea căi de acces nu este pertinentă.

Consideră că este defectuoasă motivarea soluțiilor pronunțate de instanțele ierarhic inferioare.

La 01 noiembrie 2017 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Primăriei or. Căușeni și a Consiliului or. Căușeni câte o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective, dar Primăria or. Căușeni și Consiliul or. Căușeni nu au prezentat referințe în termenul stabilit, admisibilitatea recursului urmând a fi decisă în lipsa acestora.

Examinând admisibilitatea recursului potrivit rigorilor prevăzute de art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că recursul declarat de Moisei Sergiu, prin intermediul avocatului Caciur Alexandru, și de Moisei Olga împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017 urmează a fi considerat inadmisibil din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Conform art. 433 lit. b) Cod de procedură civilă, Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Potrivit art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Fișa de însoțire a deciziei integrale a instanței de apel (f.d. 154) include

mențiunea că acest act judecătoresc a fost expediat prin trimitere poștală în adresa lui Moisei Sergiu și a Olgăi Moisei la 09 iunie 2017, dar la materialele dosarului nu se află avizul de recepție corespunzător. De asemenea, la materialele dosarului nu se află vreo probă care ar confirma comunicarea către Moisei Sergiu și Moisei Olga a deciziei integrale a instanței de apel prin alte mijloace.

Astfel, în condițiile în care Moisei Sergiu și Moisei Olga nu puteau lua cunoștință de decizia integrală a instanței de apel mai devreme de 09 iunie 2017, declararea recursului la 08 iunie 2017 se consideră a fi îndeplinită cu respectarea termenului prevăzut de art. 434 Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat de art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (5) Cod de procedură civilă prevede că Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea că judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost

formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile *Delcourt* contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef* contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (hotărârea *Trevisanato* contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Totodată, completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea *Hansen* contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția Curții Europene a Drepturilor Omului, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea *Nersesyan* contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că în recurs se invocă interpretarea eronată a legii de către instanțele ierarhic inferioare ca urmare a aprecierii greșite a unor probe din dosar, cât și motivarea defectuoasă a soluțiilor pronunțate.

În esență însă, recurenții au reluat, în mare parte, criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar argumentele invocate în recurs nu abordează chestiuni de drept, ci elemente de probațiune, verificarea cărora se află în afara ariei de control a instanței de recurs.

Astfel, argumentele enunțate nu sunt suficient de fundamentate și nu au vocația de a duce la modificarea soluției în prezenta cauză, or instanțele ierarhic inferioare au examinat raportul juridic litigios cu respectarea normelor de drept material și procesual.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, În cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din raționamentele nominalizate și având în vedere că cele invocate în recursul declarat de *Moisei Sergiu*, prin intermediul avocatului *Caciur Alexandru*, și de *Moisei Olga* nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(3)

Cod de procedură civilă, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursul ca inadmisibil.

Conform art. 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE:

Recursul declarat de Moisei Sergiu, prin intermediul avocatului Caciur Alexandru, și de Moisei Olga se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Iulia Sîrcu

Judecători

Mariana Pitic

Luiza Gafton